

Fakta

- Hallig Hooge (dansk: Hoge, frisisk: Huuge) er med sine 574 hektar **den næststørste** af de ti halliger i det nordfrisiske vadehav. Under kommunens område hører foruden Hallig Hooge også den ubeboede Hallig Norderoog. På Hooge lever der afhængig af årstiden op til 120 mennesker.
- Hooge er som de andre halliger udsat for **oversvømmelser** i forbindelse med kraftigt højvande eller ved stormflod. Hooge har ni stormflodssikre beboede værfter, det vil sige kunstigt opkastede høje, så husene ikke oversvømmes ved højvande, men hvor resten af øen oversvømmes.
- Oversvømmelserne kaldes »Landunter«. I 1962 blev Hooge udsat for en stormflod, hvor værfterne viste sig at være for lave og mange bygninger blev beskadiget. Ødelæggelserne resulterede i at Hooge fik penge fra den tyske stat til at forstærke digerne, værfterne og husene. I de senere år er værfterne jævnlige blevet forstærket efter at havspejlet nu stiger hurtigere end for hundrede år siden. Også ekstreme vejsituationer tiltager. Det skyldes sandsynligvis den globale klimamændring.
- Den største af de 11 værfter er Hanswarft. Her ligger kommunkontoret, turistkontoret, brandstationen, supermarkedet, restauranter og museer.
- Hooges areal og **indbyggertal** har i tidens løb været nedadgående. Endnu for 200 år siden var der to værfter med 480 indbyggere. Før stormfloden i 1825 var der 393 indbyggere og i 1850 250 indbyggere. Omkring 1900 boede der på de ni beboede værfter 140 personer. I 2006 boede kun 81 indbyggere på Hooge hele året.

Så idyllisk kan der se ud på Hallig Hooge. Men hvis verdenshavens vandstand fortsat stiger, vil både land og huse en dag ligge under vand. (Foto: dpa)

Millioner af knortegæs holder hvert forår pause i Vadehavet, og begivenheden fejres i april med »Ringelganstage« på Hallig Hooge. (Foto: Klaus Günter, dpa)

Der er ikke brug for tørretumbler på en rigtig god efterårsdag. (Foto: Kay Nietfeld, dpa)

St. Johanniskirche på kirkevarftet er bygget i årene 1637 til 1642. Kirken står på resterne af den ødelagte Osterwohld Kirke fra Nordstrand. Kirkegården har et klokketårn og gravstedet »Heimat für Heimatlose«, hvor ilanddrømte og uidentificerede strandligrer er begravet. (Arkivfoto)

hver halligbeboer som byggede et højt og drøjt varft med gode bygninger, kunne få tilskud.

»Königspejel« er indrettet med hollandske kakler, gamle møbler, billeder og ting fra Hooges søfartsepoke.

- Flere på Hallig Hooge har familieforbindelser til Danmark, og der er for eksempel en dame, Ute Diedrichsen, som vi altid taler dansk med. Sydslesvigsk Vælgerforening har også pæne stemmetal på halligen og på øerne generelt, siger Roswitha Henkel.

Den 16. januar 1362 tog stormfloden »Der grote Mandranke«, den store mandedrukning over 30 kirkesogne og kostede mange tusinder menneskers liv. Et stort landområde ud for den nordfrisiske kyst blev revet i stykker og opdelt i mindre øer og halliger.

Den oprindelige frisiske befolkning på Hooge har ernæret

sig ved landbrug, men et par gange i Hooges cirka 1000-årige historie har andre erhverv indtaget en indtægtsmæssig vigtig rolle.

Vigtig turisme

I 1700- og 1800-tallene var en stor del af den mandlige befolkning beskæftiget i den hollandske handelsflåde. Andre tog hvert forår af sted til de arktiske områder for at fange hvaler. I »Königspejel« kan man på kakler, porcelæn, glas og andet inventar se, hvad det økonomiske opsving har betydet for det daglige liv på Hooge i den tid. I halligens hjemstavnsmuseum kan gæsterne desuden se en rigtig friserstue og gamle alkovesenge.

Da Hollands store betydning som søfartsnation gik tilbage i midten af 1800-tallet, måtte man atter klare sig med det, som Hoo-

ge selv kunne give.

Turismen er vigtig for Hooge. I 1960 overnattede 3000 gæster på Hooge, mens tallet i 1978 var på godt 35.000. I juli-august kommer der nu dagligt omkring 2000 endagsturister til Hooge. Man har ikke villet bygge hoteller på Hooge, og alle gæster bor derfor i de privatejede huse eller i en lille »hotel-pension«. De fleste familier på Hooge har turisme som hoved- eller bierhverv, og om sommeren er størstedelen af befolkningen beskæftiget med turisme.

Roswitha Henkel har selv oplevet halligen som turist.

- Da jeg første gang kom til Hooge i august måned, var der rigtig dejligt vejr, og allerede på færgen tænkte jeg, at dette her ville blive til mere for mit vedkommende. Egentlig kom jeg kun for langfristet at leje et sommer-

hus, men jeg blev så betaget af halligen, at jeg endte med at slå mig ned der. Under omstillingen fra fastland til ølivet har jeg aldrig oplevet, at jeg har mistet noget. Tværtimod føler jeg, at jeg har vundet en masse ved flytningen, siger hun.

Lillepigedrom

Bogen begynder også som et lille eventyr om hendes lillepigedrom om vand og ferie ved Nordsoen - en drøm, der voksede i takt med de historier, hun i skolen fik serveret om den særprægede verden i Vadehavet. Skæbnen ville, at Roswitha Henkel blev gift med en mand, der var vokset op ved Nordso-kysten, men som nu boede langt inde i landet ved Wiesbaden.

- På et tidspunkt spurgte manden, om pigen kunne tænke sig at flytte med ud på en hallig. Det

blev længe ved drømmen, men fascinationen om roen og stilheden, som med de tusindvis af fugle i virkeligheden ingen stilhed er, ja den blev ved med at leve. Der spilles koncerter i himlen over vaden, som ingen komponist kan komponere bedre. Men den lille pige (som i mellemtiden er blevet en moden dame) har sendt sin bøn til havguden Ekkenekepenn - den store gud i de lokale frisiske sagn - og er blevet hørt, skriver Roswitha Henkel blandt andet.

Man kan læse mere om »(K)Ei-ne (Lange)Weile im Paradies« på www.halligparadies.de. Bogen er udkommet på Verlag pro Business som »Books on Demand« (ISBN 978-3-939430-08-7).